

PROTOKOL

o písemných připomínkách k návrhu plánu péče o přírodní rezervaci „Psí kuchyně“, k. ú. Janov u Litomyšle a Opatov v Čechách

Definitivně dopracováno pracovníky Krajského úřadu Pardubického kraje, orgánu ochrany přírody kraje (dále jen OOP)

Oznámení o možnosti seznámit se se zpracovaným návrhem plánu péče o přírodní rezervaci (PR) Psí kuchyně a o její ochranné pásmo (OP) podle § 38 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), ze dne 8. 3. 2007 bylo zveřejněno na portálu veřejné správy (internetové stránky Pardubického kraje – www.pardubickykraj.cz), na úřední desce Obce Janov bylo zveřejněno od 10. 3. 2007 do 25. 3. 2007, na úřední desce Obce Opatov bylo zveřejněno od 12. 3. 2007 do 27. 3. 2007 a bylo dále zasláno uvedeným dotčeným orgánům státní správy a vlastníkům pozemků.

Předmětem projednání byl návrh plánu péče o PR Psí kuchyně a její ochranné pásmo na období 2007 - 2016, zpracovaný Ing. Bohuslavem Kouteckým na základě objednávky OOP. Závěry schváleného plánu péče budou sloužit pro lesnické hospodaření na lesních pozemcích (pozemcích určených k plnění funkcí lesa) a pro další ochrannářský management v PR. Návrh plánu péče byl k dispozici v souborové podobě na internetu.

- Ve stanovené lhůtě k podání připomínek a námětů obdržel OOP jako orgán ochrany přírody příslušný k projednání návrhu plánu péče podle § 38 zákona následující připomínky od dvou subjektů:

Vysvětlivky připomínek - přeškrtnuté části odstranit
- nahradit nebo doplnit tučně zvýrazněnými větami

A) Připomínky podala:

Dopisem ze dne 27. 3. 2007 Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, středisko Pardubice (dále jen AOPK Pardubice)

Obsah připomínek:

V textu:

1) 1.3 Územně-správní členění, překryv s jinými chráněnými územími a příslušnost k soustavě Natura 2000

- str. 3, ř. 34

evropsky významná lokalita: ~~ne (návrh do II. vlny Natura 2000)~~ (návrh na doplnění do národního seznamu lokalit soustavy Natura 2000)

2) 3.1.1 Rámcové zásady péče o území nebo zásady jeho jiného využívání

- str. 15, ř. 20-21

..... ~~Lze zde však těžit příměs smrku a modřínu, vzniklé světliny po těžbě lze využít k vnášení jedle. Lze zde však na vybraných místech jednorázově odtěžit nežádoucí příměs smrku a modřínu.~~

Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

- str. 18, ř. 15

Obmýti	Obnovní doba	Obmýti	Obnovní doba
150	40	-	nepřetržitá

3) 4.2 Použité podklady a zdroje informací

- str. 21, ř. 34

Koleopterologické srovnání lokality Rohová a Psí kuchyně (L. Kopečný, 1998-1983)

4) Příloha I

Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich

- str. 24, ř. 14-15

815 B 12 - těžba SM a MD, ~~místa uvolnění přirozeného zmlazení buku~~

- str. 25, ř. 23-27

816 A 13/1 - opravit poškozenou oplocenku s JD na východním okraji, ~~uvolnit JD na úkor BK vložení obnovních prvků, vnesení chybějících druhů přirozené skladby (JD, DBZ)~~ **Bez zásahu, možná těžba SM.**

- str. 25, ř. 34

816 B 11/1 - jednotlivý výběr po celé ploše – uvolnění perspektivních jedinců DBZ (na úkor SM i BK) vložení obnovních prvků do smrkových částí, vnesení chybějících druhů přirozené skladby (JD, DBZ)

- str. 26, ř. 8

816 B 11a - jednotlivý výběr po celé ploše – uvolnění perspektivních jedinců DBZ (na úkor SM i BK) vložení obnovních prvků do smrkových částí, vnesení chybějících druhů přirozené skladby (JD, DBZ)

- str. 26, ř. 14

816 C 3 - Probírka **ve smrkové části**, smrk neuvolňovat na úkor listnáčů

- str. 26, ř. 1

816 C 4 - slabá probírka ~~uvolnění dubu.~~ **Bez zásahu.**

- str. 27, ř. 6

816 C 13b/2 - vložit kotlíky pro JD. **Bez zásahu.**

- str. 29, ř. 6

957 A 4 - Probírka **ve smrkové části.**

- str. 29, ř. 22

957 A 15 - jednotlivým výběrem uvolnit DBZ a KL. **Bez zásahu, možná těžba skupiny SM při hlavní cestě**

5) Stupeň přirozenosti v příloze I

str. 23 – 30, poslední sloupec v tabulce + Mapa stupňů přirozenosti lesních porostů

Stupně přirozenosti lesa v PR jsou v kategorii 4 a 5, což dle vysvětlivek znamená **les přírodě vzdálený** a **les nepůvodní**. Tato kategorizace je přinejmenším zavádějící, vzhledem k existenci přírodní rezervace a následně také vymezení bezzásahových zón. (V plánu péče na předchozí období byla větší část porostů označena jako porosty přírodě blízké – 5. stupeň ekologické stability, což je v přímém rozporu!)

Doporučujeme přirozenost společenstev hodnotit podle jiných kritérií a v té souvislosti přepracovat části plánu péče, kterých se to týká, včetně mapy přirozenosti porostů.

Vypořádání připomínek:

Ad 1) – 4) OOP si je vědom toho, že připomínky v bodech 1) až 4) jsou oprávněné, a proto text opravil přímo v textu plánu péče (čistopis).

Ad 5) K tomuto bodu byl požádán o vyjádření zpracovatel plánu péče Ing. Bohuslav Koutecký. V krátkém vyjádření konstatoval: „Stupně přirozenosti jsou přesně podle závazné metodiky AOPK ČR. Bučiny bych zařadil do stupně 3, nesplňují však podmínku přítomnosti všech původních dřevin, a proto jsou ve stupni 4. Rezervace je nesporně významná, porosty však nejsou původní, jde o bývalý hospodářský les. Upravte plán péče podle potřeby.“

Vlastník (Lesy ČR, s. p.) si je dle názoru OOP dostatečně vědom významnosti a hodnoty lesních porostů v PR Psí kuchyně, jakož i jeho vyhodnocení v rámci soustavy Natura 2000. Problematika přirozenosti porostů není jedinou a nejzásadnější otázkou pro nastávající 10leté období lesnického hospodaření v rámci LHP Lanškroun a LHP Svitavy.

OOP si je vědom zavádějícího typu poměrně nepříjemného a matoucího vyhodnocení celkové přirozenosti porostů přírodní rezervace oproti plánu péče na minulé období. Vychází to ovšem z dané citované metodiky - Vrška T., Hort L. (2003): *Základní kritéria a parametry pro hodnocení "přirozenosti" lesních porostů*. - AOPK ČR, Brno (www.pralesy.cz). OOP by mohl do plánu péče zařadit jiné hodnocení přirozenosti porostů, pokud by bylo snadno dostupné a bylo by je možné vyhotovit v souladu s jinou metodikou. V této souvislosti OOP po dílčí konzultaci s AOPK Pardubice nakonec hodnocení podle jiné metodiky nedoplnil, protože ho nepovažuje za stěžejní pro aktuální problémy ve vedení PR; je nesporné, že obecně vzato jsou lesní porosty v PR Psí kuchyně přírodě blízké a členění je zavádějící a poplatné metodě náhledu.

K doplnění diskuse o metodice zařazené do platné Osnovy plánů péče byla využita diskuse z Návrhu plánu péče pro přírodní památku Pod Skálou, autor Mgr. Richard Višňák Ph.D., 2007, jež reagovala na tytéž nejasnosti a zavádějící charakter stupňů přirozenosti:

Platná Osnova plánů péče ukládá hodnotit lesní porosty (porostní skupiny, popř. jejich části) v rámci šestičlenné stupnice. Jejimi hlavními hodnotícími kritérii jsou rozsah antropogenního ovlivnění lesa v minulosti a přirozenost druhové skladby, značný důraz je kladen na motivaci prováděných zásahů (hospodářský x ochranný management). Takto je definován gradient pěti hlavních stupňů: les původní (č. 1) – les přírodní – les přírodě blízký – les přírodě vzdálený – les nepůvodní, samostatným stupněm (č. 6) je holina.

Uvedené pojetí hodnocení „stupňů přirozenosti“ lesních porostů při praktickém užití ovšem naráží na řadu úskalí. První tři, resp. čtyři stupně (ve vymezení definovaném gradientem) v podstatě odpovídají lesu s víceméně přirozenou druhovou skladbou, přičemž rozlišujícím znakem je dosavadní management. Nanejvýš problematické je rozlišování zásahů „sledujících cíle ochrany přírody“ a „sledujících hospodářské cíle“, které implicitně předpokládá, že jakýkoliv hospodářský zásah do lesa poškozuje zájmy ochrany přírody. Jakkoliv to v konkrétních případech většinou platí, nelze tuto relaci zevšeobecňovat, tím spíše, že „ochranný management“ je zpravidla realizován lesnickými prostředky a zpravidla i subjekty, které nakládají i s běžným hospodářským lesem. Z gradientu rovněž není jasné, jaké časové rozpětí zahrnuje pojem „v současnosti“ – vždyť i v člověkem silně pozměněném lese nemusí být prováděny žádné zásahy i po dobu několika desetiletí. Stupnice rovněž uspokojivě neřeší postavení sukcesních porostů, tj. lesů spontánně se vyvíjejících na plochách dříve odlesněných (či dokonce dlouhodobě bezlesých). Při důsledné aplikaci naznačených hodnotících kritérií mohou četné porosty s ± přirozenou druhovou skladbou skončit v kategorii „les přírodě vzdálený“, což je v rozporu se zažitou představou „přirozeného lesa“. Za „les nepůvodní“ jsou pak paušálně označeny i porosty s významnou příměsí stanovištně odpovídajících dřevin, které v případě vhodného managementu lze často v relativně krátké době převést na les přírodě blízkého složení. Definovaný gradient také neřeší důležitou otázku prostorové výstavby (struktury) porostů. Ta přitom může být jak výsledkem zdárně probíhajících přírodních procesů, tak i uvědomělých zásahů lesníka.

I přes uvedené výhrady a připomínky obou subjektů byla mapa „stupňů přirozenosti“ lesních porostů dle Osnovy plánů péče zpracována. S přihlédnutím k naznačeným nejasnostem je však hodnocení některých porostů z hlediska použité metodiky nejednoznačné. Tak by měla být tato složka plánu péče vnímána a respektována, protože je jeho povinnou součástí.

Pro srovnání a možné využití byla OOP zařazena do plánu péče jako příloha č. Vc mapa přirozenosti společenstev z předchozího plánu péče (Fišera 1998), v níž byly porosty klasifikovány do kategorií č. 3, 4, a 5 (viz výše - gradient a příloha č. Va).

Závěrem bylo ještě do diskuse ke schválení plánu péče připojeno srovnání zachovalosti a reprezentativnosti PR Psí kuchyně podle výsledků mapování soustavy Natura 2000. Podle metodiky konkrétního mapování biotopů (dle Gutha 2002) pro účely vytvoření

soustavy Natura 2000 (AOPK ČR) bylo při mapování lokality Psí kuchyně v roce 2002 zjištěno:

Z hlediska faktoru zachovalosti (kvalitativní zhodnocení biotopu z hlediska ochrany přírody) je většina porostů dobře zachovaná (cca 79%), neboť v kategorii A (výborný stav) je zařazeno cca 27% plochy PR Psí kuchyně a v kategorii B (dobrý stav) je co do zachovalosti začleněno cca 52 % plochy. Důvodem snížení hodnocení zachovalosti může být narušení vodního režimu, nevhodné obhospodařování, výskyt invazních a expanzivních druhů, apod.

Z hlediska faktoru reprezentativnosti – R (míra, do jaké je daný segment s výskytem přirozeného biotopu typický) má vynikající nebo dobrou reprezentativnost cca 48% porostů v PR Psí kuchyně (kategorie „A“ - vynikající R cca 21% porostů, kategorie „B“ - dobrá R cca 27% porostů); cca 30% spadá do kategorie významná reprezentativnost (kategorie „C“).

Z výše uvedeného srovnání a diskusí je jasné, že porosty v PR Psí kuchyně jsou kvalitní a významné a vždy je třeba věnovat dostatek pozornosti určitému odbornému pohledu.

Závěr pro vypořádání připomínek:

OOP všechny podané připomínky AOPK Pardubice vzal na vědomí nebo řešení zapracoval přímo do plánu péče. OOP oceňuje podrobné prostudování a připomínkování AOPK Pardubice a očekává další odbornou spolupráci ve vztahu k PR Psí kuchyně.

B) Připomínky podal:

E-mailem ze dne 26. 3. 2007 – pan Ondřej Hrubý - stráž přírody

Obsah připomínek (upraveno a zkráceno):

1) Problémem jsou uváděné stupně přirozenosti (tabulky v textové části + mapa). Ačkoliv v minulém plánu péče byla většina porostů uváděna jako porosty přírodě blízké, nyní jsou tytéž porosty v kategorii les přírodě vzdálený. Patrně byla nyní použita odlišná - přísnější metodika, než jakou používají lesníci (v případě minulého plánu péče Lesprojekt). Dle mého názoru měla být v tomto případě upřednostněna návaznost na minulý plán péče a měla být zachována kontinuita v posuzování přirozenosti společenstev.

2) - **strana 3** - údaj Natura 2000 - pokud se s územím počítá v druhé vlně (nebo jinak), bylo by vhodné to v plánu péče uvést.

- **strana 15** - věta "~~Lze zde však těžit příměs smrku a modřínu, vzniklé světliny po těžbě lze využít k vnášení jedle.~~" Myšlena je bezzásahová zóna. Připomínám, že bylo jasné dohodnuto, že ve vybraných částech se jednorázově odtěží místy existující výraznější příměsi SM a MD. Takových míst je v bezzásahové zóně omezený počet (myslím, že maximálně 4 místa), přičemž skupina modřínů v centrální části (vrchol kopce zvaný "střecha") byla diskutována a dospělo se k závěru, že se raději ponechají, než aby se riskovalo rozsáhlé poničení jádra bezzásahové zóny těžbou. Zbývají tedy pouze tři místa, porost 815A12 (plošně), 815B12 (plošně) a 957A15 (skupina SM u cesty v zatáčce). Uvažovaný zásah by také měl být proveden co nejdříve - řekněme do dvou let. Oddalování uvedených těžeb v bezzásahových zónách na pozdější dobu je zcela nemyslitelné. Zmíněná věta by tedy měla znít přibližně takto: **Lze zde však na vybraných místech jednorázově odtěžit nežádoucí příměs smrku a modřínu.** Vzniklé světliny se těžko využijí pro vnesení jedle, protože podle mého názoru žádné nebudou, jedná se pouze o individuální až skupinový výběr.

- **strana 18** - Rámcová směrnice péče o les podle souborů lesních typů

Porostní typ - porosty bukové - tady nemá být **žádné obmýtí a obnovní doba má být nepřetržitá**. Na tento problém jsem již upozorňoval v minulé verzi, patrně se na to zapomnělo.

- **strana 21** - Použité podklady a zdroje informací - Koleopterologické srovnání lokality Roh a Psí kuchyně (L. Kopečný) - chybně rok 1998, správně má být 1983.

3) V tabulkách plánovaných zásahů se ve většině případů jedná o nesoulad mezi bezzásahovou zónou a plánovaným zásahem.

Popis lesních porostů a výčet plánovaných zásahů v nich:

815B12 - těžba SM a MD, část textu "místy uvolnění přirozeného zmlazení buku" zrušit, protože toto zmlazení je prakticky výhradně v bezzásahové části, což je v rozporu.

816A13/1 - opravit poškozenou oplocenku s JD na východním okraji, možná těžba SM, zbytek textu zrušit. Většina porostu je buď v bezzásahové části, nebo je prakticky zcela nepřístupná (východní část). Nelze si představit vložení obnovního prvku bez rozsáhlého zdevastování porostu v bezzásahové zóně nebo těsně v okolí.

816B11/1 + 816B11a - ...uvolnění perspektivních jedinců DBZ (na úkor SM). Zrušit na úkor BK, kterých je v tomto porostu už tak nedostatek!

816C3 - probírka ve smrkové části (buková část zasahuje do bezzásahové zóny)

816C4 - bez zásahu (bezzásahová zóna, uvolňování dubu je zásah)

816C13b/2 - bez zásahu (centrální část bezzásahové zóny s výskytem řady vzácných druhů hmyzu právě na buku) Kotlíky pro jedli mohou být kdekoliv jinde nejlépe místo smrků, není je vhodné umístit v nejhodnotnější bukovém porostu.

957A4 - probírka ve smrkové části

957A15 - bez zásahu (nejhodnotnější porost v SY části, bezzásahová zóna), maximálně lze připustit těžbu skupiny SM při hlavní silničce poblíže zatáčky.

Vypořádání připomínek:

Ad 1) Viz vypořádání připomínky 5) AOPK Pardubice.

Ad 2) a 3) Obsah připomínky 2 byl v podstatě shodný s obsahem připomínek z části **A) 1) až 4)** (AOPK Pardubice) nebo tyto připomínky doplňoval. Rovněž je zapracován přímo do textu – čístopisu – plánu péče PR Psí kuchyně, připomínky většinou upřesňují správnost údajů.

Závěr pro vypořádání připomínek:

OOP všechny podané připomínky pana Ondřeje Hrubého vzal na vědomí nebo řešení zapracoval přímo do plánu péče. OOP oceňuje podrobné prostudování a připomínkování plánu péče a očekává další odbornou spolupráci ve vztahu k PR Psí kuchyně.

Poznámka: V plánu péče bylo pro LHC Lanškroun ponecháno základní číslování porostů. Na období 2007-2016 bylo v LHP Lanškroun za toto decennium o 1 zvýšeno číslo porostní skupiny (příklad: porosty 816B11/1 a 816B11a jsou v platném LHP Lanškroun porosty 816B12, 12a). V LHP Svitavy, který je v roce 2008 připravován bude číslování porostů věnována další pozornost.

Zapsala na základě dalších konzultací: Mgr. R. Žaloudková
V Pardubicích dne 28. 12. 2007

KRAJSKÝ ÚŘAD
PARDUBICKÉHO KRAJE
Kongresového nám. 125
532 11 Pardubice
Odbor životního prostředí a zemědělství

